

Móra d'Ebre, 8 a 12 de juliol

3^r EBREFOLK

17 tallers de ball, cant
i instruments autòctons
impartits pels millors
especialistes

Matricula't!

1 a la nit, vine a gaudir de
la *Vetlada de Versadors*,
la *Ronda* i el *Burec*

*Campus de música i ball populars
de les Terres de l'Ebre, Matarranya
i Nord Valencià*

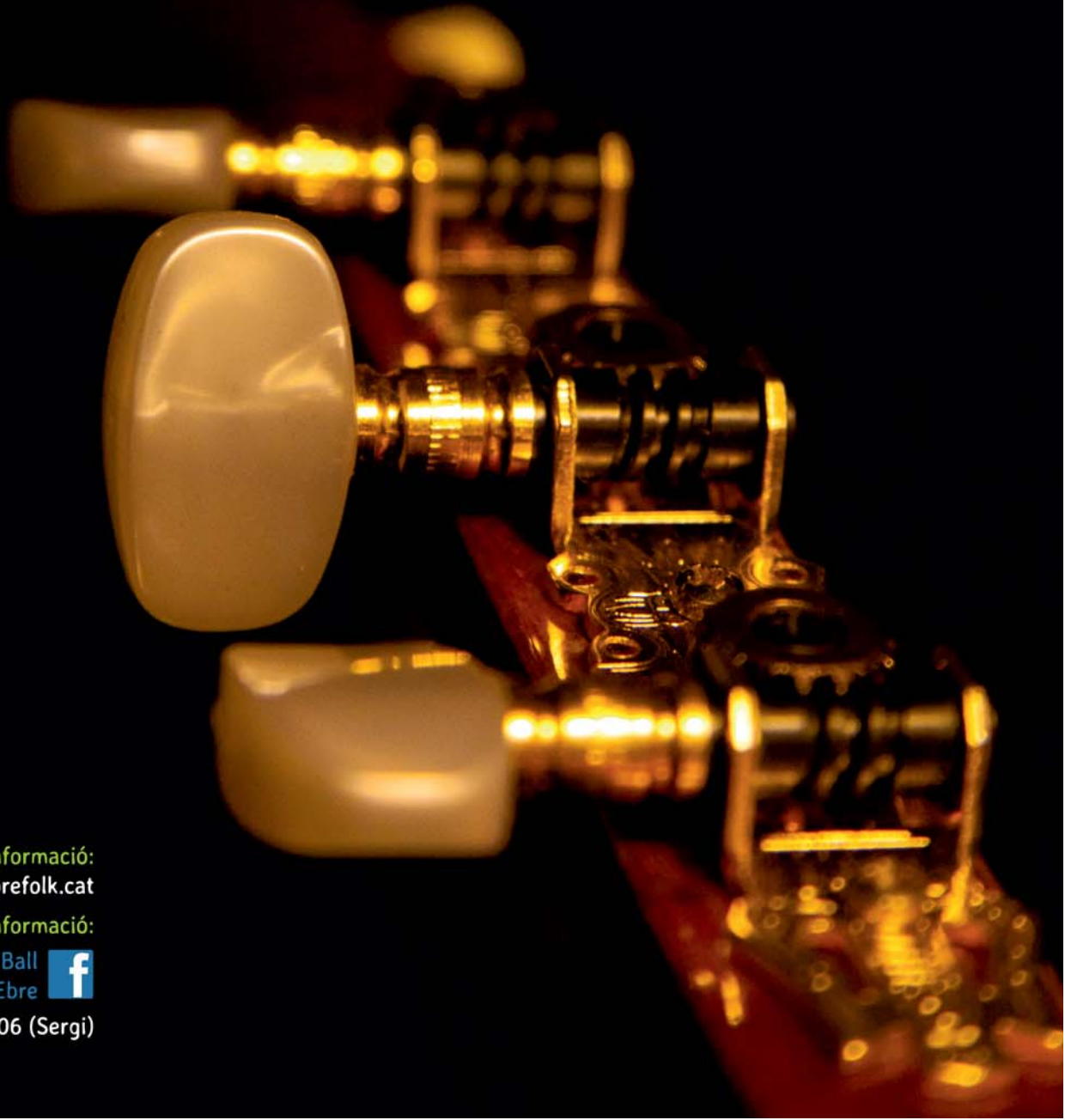
UN CAMPUS IRREPETIBLE!

Matrícula i informació:
www.ebrefolk.cat

Més informació:

Campus de Música i Ball
de les Terres de l'Ebre

T. 658.463.706 (Sergi)

III EBREFOLK. Campus de música i ball populars de les Terres de l'Ebre, Matarranya i Nord Valencià

El *Campus de Música i Ball populars de les Terres de l'Ebre, Matarranya i Nord Valencià*, promogut per l'associació de recerca i difusió etnogràfica "Espai de So" de Tortosa, arriba enguany a la seua tercera edició i ho fa amb un nom renovat: EBREFOLK.

Fidel al seu compromís de difondre el patrimoni etnomusical d'esta zona de cruïlla, banyada pel nostre riu més emblemàtic i els seus afluents, des d'EBREFOLK tornem a oferir enguany al públic un seguit de tallers i activitats lúdiques, suggerents quant a continguts, novedoses quant a formes d'impartició i únics gràcies als experts que les impartixen o hi participen.

I tot perquè EBREFOLK vol contribuir fermament al reviscolament d'este patrimoni immaterial de Catalunya, Aragó i el País Valencià, en un nou temps d'esperança per a la cultura i llengua comuna dels nostres pobles. Una identitat que cal reivindicar, en el nostre cas, des del coneixement, el reconeixement i la difusió d'uns trets comuns etnomusicals que novament ens agermanen i que ajuden a superar tòpics i manipulacions encara en vigor.

1. QUÈ ÉS "ESPAI DE SO"?

És una iniciativa amb seu a Tortosa de la qual formen part diferents músics, professors i investigadors de Catalunya i el País Valencià centrats en la música i el ball tradicionals. Té com a objectiu fer arribar a totes les localitats de les comarques de l'Ebre un ampli ventall d'activitats encaminades a l'ensenyament i la difusió del patrimoni etnomusical autòcton, que a hores d'ara considerem prou desconegut.

2. EL PROJECTE FORMATIU

EBREFOLK està reconegut pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya com una activitat de formació permanent adreçada tant al públic general com al professorat. L'àmbit temàtic és la música i el ball tradicional dels territoris que configuren, més o menys, el territori de l'antiga diòcesi de Tortosa. El Campus s'articula en els següents blocs o eixos:

1. **El cant (versat o no). (C)**
2. **Ball i dansa tradicionals (B)**
3. **Instruments i formacions musicals populars (I)**

Cada bloc està conformat per diversos TALLERS MONOGRÀFICS, entre quatre i huit, de dos hores de durada al matí i d'una hora i quart a la tarde, cada dia. Estos tallers estaran repartits diàriament en quatre franges horàries diferents, durant els quatre dies que durarà el Campus. L'alumne podrà incriure's a qualsevol dels tallers. Les activitats formatives complementàries són comunes per a l'alumnat de tots els blocs.

- TALLERS. De 10.00 h a 14.00 h i 17.00 h a 20.30 h.
- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES (Xarrades). De 18.15 h a 19.15 h.
- ACTIVITATS LÚDIQUES. De 22.00 h a 00.00 h.

TALLERS DE CANT (C)

- C.1. Aprén a versar (Elemental I/ Elemental II)
- C.2. La cançó tradicional al Matarranya i les Terres de l'Ebre

TALLERS D'INSTRUMENTS (I)

- I.1. Guitarra tradicional (Elemental I/ Elemental II)
- I.2. Guitarró i tiple tradicionals (Elemental I i Elemental II)
- I.3. Guitarra tenor tradicional
- I.4. Bandúrria i llaüt tradicionals
- I.5. Dolçaina i tabal a les comarques nordvalencianes.
- I.6. Violí tradicional (Elemental I/ Elemental II)
- I.7. Pandereta
- I.8. Castanyetes
- I.9. Culleres, canyes badades i altres percussions
- I.10. Construcció d'instruments musicals

TALLERS DE BALL (B)

- B.1. Jota a l'Ebre i el Matarranya
- B.2. Fandango a l'Ebre, Matarranya i Baix Maestrat
- B.3. Fandango al Nord Valencià
- B.4. Balls de plaça nordvalencians i ebrencs
- B.5. Bolero i ball de comptes valencians

ACTIVITATS FORMATIVES COMPLEMENTÀRIES

(4 hores)

Dimecres 8 de juliol, 10.00 h:

Inauguració de l'exposició "125 anys de Joan Amades" (visitable fins diumenge)

Dimecres 8 de juliol, 18.15 h:

Xarrada: "Guitarres, guitarrons, bandúrries i altres cordes a Catalunya" a càrrec de Joan Pellisa.

Dijous 9 de juliol, 18.15 h:

Xarrada i emissió de documental: "La cançó tradicional al Pirineu" a càrrec d'Artur Blasco.

Divendres 10 de juliol, 18.15 h:

Xarrada: "El ball popular de les Terres de l'Ebre. Entre l'oblit i la folklorització" a càrrec de Lluís-Xavier Flores.

Dissabte 11 de juliol, 18.15 h.

Xarrada i emissió de documental. "Acordió i ball tradicional" a càrrec de Vicent Martínez i Mireia Martínez.

ACTIVITATS LÚDIQUES (participació oberta i gratuïta a tothom)

Dimecres 8 de juliol, 21.00 h:

Visita al Museu d'Instruments Tradicionals "Josep Serra i Castellví" de Benissanet, sopar i ronda pel poble.

Dijous 9 de juliol, 22.00 h. III VETLADA DE VERSADORS

Amb "Joseret", "Sofia de la Ribera", Anaís Falcó i Christian Simelio (Catalunya), Josemi Sánchez (País Valencià), Emilio del Carmelo Tomás i Pedro Cabrera (Múrcia) i "el Chato" i Javier Badules (Aragó). Lloc: Castell de Móra d'Ebre.

Divendres 10 de juliol, 22.00 h. RONDA

Amb “Sofia de la Ribera” pels carrers, bars i terrasses del poble.

Dissabte 11 de juliol, 22.00 h. BUREO (sopar de carmanyola + ballada lliure)

Amb la Rondalla dels Ports i professors del Campus. Lloc: Terrassa de “La Llanterna”.

*L'organització facilitarà taules i cadires a tots aquells que vullguen vindre a sopar.

Diumenge 12 de juliol, 11.00-13.00 h: TALLER DE BALL DE COQUES I BALLADA

Amb els Amics de la Jota de Móra d'Ebre, grups de ball ebrencs i tots els particulars que vulguen afegir-s'hi. Lloc: Plaça de l'Ajuntament.

2.1. Tallers monogràfics

TALLERS DE CANT (C)

C.1. Aprén a versar. (8h, matí)

Dins de la tradició oral en llengua catalana existeix un àmbit que permet la creativitat individual a partir d'uns paràmetres tradicionals: la cançó improvisada. N'hi ha una àmplia gamma de gèneres al llarg del territori que fa això possible. Tal multiplicitat posa de manifest la importància que este tipus de cançó ha tingut dins de la nostra tradició, en què el poble esdevenia creador i poeta. El *versador*, *corrandista*, *glosador*, *trobero*, etc., constituïa un personatge destacat de la societat, i normalment era una figura molt respectada. En este taller tindreu l'oportunitat de conèixer gèneres valencians i catalans (cant d'estil, garrotins, albades, jotes) i els seus esquemes mètrics (quareteta, quinteta i sexteta) i els treballareu amb exercicis per tal depositar al dia les vostres destreses creatives a l'hora de repentitzar cançons.

Professor: Josemi Sánchez.

Dimecres a dissabte de 10.00 a 12.00 h.

C.2. La cançó tradicional al Matarranya i les Terres de l'Ebre (8h, matí)

Per mitjà d'una mostra i la pràctica conjunta de les cançons més representatives d'este territori, posarem de relleu els trets i les particularitats que les defineixen respecte de les existents en altres territoris catalanoparlants. Gèneres tan autòctons com les albades, les folies o cançons de jota, cançons de bres, de joc, de festa, de dansa... configuren un espai musical que és compartit per aragonesos, valencians i catalans. El nostre alumnat aprendrà a entonar estos temes i així mateix els ensenyarem com acompanyar-se d'instruments tradicionals per tal d'interpretar-los, i fins i tot transmetre'ls en espais educatius com l'escola.

Professor: Àngel Vergara

Dimecres a dissabte de 12.00 a 14.00 h.

TALLERS D'INSTRUMENTS (I)

I.1 Guitarra tradicional (8h, matí)

La guitarra és l'instrument bàsic de la *música* o *rondalla* catalana, com també de totes les agrupacions similars que existeixen en els països i regions ibèrics (*so*, *cuadrilla*, *parranda*, *panda*...). En este curs tractarem d'acostar els gèneres propis de les Terres de l'Ebre, Matarranya i Nord Valencià a totes les varietats i possibilitats que aporta la guitarra. La història de l'instrument, les formes d'afinació, xifrat i les tècniques interpretatives -aspectes desconegudíssims per als intèrprets actuals- conformaran la base del nostre ensenyament, mitjançant el qual volem que l'alumne aprenga a sonar diferents tipus de jota, seguidilla i fandango propis del territori de l'antiga diòcesi tortosina, i recopilats gràcies al nostre projecte d'investigació. Atorgar a este instrument la importància que va tindre a tot Catalunya, i que encara manté a l'Aragó i al País Valencià, amb el seu particular aprenentatge, és contribuir a que este cordòfon recupere la vitalitat que ha anat perdent amb el temps.

Nivells elemental (I) i elemental (II)

Professors: Emilio del Carmelo Tomás Loba i Pedro Cabrera

Dimecres a dissabte de 10.00 a 12.00 h.

És recomanable que l'alumnat porte l'instrument.

I.2. Guitarró i el tiple (8h, matí)

Este taller se centra en l'ensenyament dels gèneres propis d'esta zona executats d'una banda amb guitarró mascle, guitarró femella i tiple, i que està relacionada amb el referent rítmic dels instruments de corda, conegudes com a *rondes* o *rondalles* a la nostra zona. Una introducció a la història d'este tipus d'agrupacions musicals, dels diversos instruments que la formaven i de la seua revalorització en l'entorn de l'habitat rural a través del lèxic propi, serà el nostre punt de partida. Un altre aspecte farà referència a l'afinació de l'instrument, tant les antigues que han sobreviscut dins del context tradicional, en major o menor mesura, al sistema modern, com les afinacions paral·leles harmòniques proposades al conjunt de l'agrupació musical. Per descomptat, tot este procés d'aprenentatge vindrà reforçat per l'explicació de les tècniques interpretatives dels estils musicals propis de l'antiga diòcesi de Tortosa (jota, fandango, seguidilla, bolero...), marc en el qual cal entendre la música de les Terres de l'Ebre, el Nord Valencià i el Matarranya aragonés.

Professor: Emilio del Carmelo Tomás Loba

Dimecres a dissabte de 12.00 a 14.00 h.

És recomanable que l'alumnat porte l'instrument.

I.3. Guitarra tenor (8 h, matí)

Un dels instruments més antics derivats de la guitarra, és el tenor, guitarra tenor o guitarro tenor. La seua existència en la música tradicional ens parla d'un passat vital en convivència amb la resta d'instruments i altres cordòfons existents en les formacions musicals tradicionals. Este és el cas de les “músiques” o rondalles tortosines de finals del segle XIX, en què constatem la seua presència.

La seua existència en la música tradicional ens parla d'un passat vital en convivència amb la resta d'instruments i altres cordòfons existents en les formacions musicals tradicionals. Este és el cas de les "músiques" o rondalles tortosines de finals del segle XIX, en què constatem la seua presència. Aspectes com l'afinació, la digitació i els gèneres musicals autòctons seran abordats en el nostre taller amb esta joia del nostre patrimoni organològic.

Professor: Emilio del Carmelo Tomás Loba
Dimecres a dissabte de 10.00 a 12.00 h.
Instrument facilitat per l'organització.

I.4. Bandúrria i llaüt (8h, matí)

L'agrupació musical coneguda en terres catalanoparlants com *ronda*, *rondalla*, *música* o *so* ha estat la banda sonora de ballades o saraus, bureos, rondes, cercaviles... Així mateix, esta formació de corda no estàndard ha anat evolucionant al llarg del temps i ha incorporat nous instruments musicals al seu conjunt que han aportat major força en les seues interpretacions. Cap a finals del segle XIX la bandúrria i el llaüt actuals prenen la forma amb què es coneixen a hores d'ara i adquireixen major rellevància en la música tradicional. Estos instruments, que en desplaçaran uns altres com ara la cítara i l'octavilla, seran desplaçats al seu torn per instruments de vent a les Terres de l'Ebre i algunes zones valencianes, En este taller pretenem emmarcar ambdós instruments dintre del context de la música popular i de les seues agrupacions tradicionals de la zona, així com transmetre les tècniques i maneres d'interpretar els balls solts autòctons del segle XIX i principis del XX (seguidilles, jota, fandango) a més d'altres d'incorporació més tardana com els balls agarrats.

Professor: Víctor Dols Macià
Dimecres a dissabte de 12.00 a 14.00 h.
L'alumnat pot o no saber sonar l'instrument, però és recomanable que porte l'instrument.

I.5. Dolçaina i tabal: Repertori tradicional del Nord Valencià (5h, tarde)

La presència i manteniment de la música de dolçaina, gaita i tabal a terres septentrionals valencianes esta`des de fa molt de temps estretament lligada al calendari festiu tradicional. Es caracteritza per un ric repertori que està íntimament lligat a la vigència actual de moltes activitats festives, que, en canvi, han minvat en les terres veïnes ebrenques i matarranyenques. Dins d'este repertori trobem cercaviles, processons, dianes, danses, dansetes, balls i altres ritmes i tonades que amb més o menys funcionalitat en l'actualitat, formen part de l'espai sonor de les nostres festes que cal conèixer i mantindre. Estos tocs i ritmes seran la base del nostre taller.

Professor: Eduard Caballer
Dimecres a dijous de 19.15 a 20.30 h.
L'alumnat pot o no saber sonar l'instrument, però és recomanable que porte l'instrument.

I.6. Violí tradicional (8h, tarde)

El violí, en el conjunt de l'agrupació tradicional de *música*, *rondalla* o *ronda* catalana, valenciana i aragonesa, ha estat un referent melòdic tant per a la imprescindible guitarra com per a altres instruments de corda, vent i percussions. Sense dubte, la importància d'este instrument és cabdal en la tradició musical de la nostra zona, i tot i que pareix que és a la zona pirinenca on més queda constància de la seua pràctica en ballades i rondes, la realitat ens diu que va ser un instrument estès per tot el territori de l'antiga diòcesi, amb diferent intensitat. En este sentit, el nostre taller pretén endinsar-se en l'ensenyament de les músiques i balls autòctons (jota i variants, fandango; seguidilles...), sistematitzat plenament en el context musical del poble i, per tant, allunyat d'academicismes, motiu pel qual farem especial ressò la capacitat d'assumpció i improvisació que ens farà entendre la nostra música com un fet dinàmic, fresc i viu.

Nivells elemental I i Elemental II.
Professor: Emilio del Carmelo Tomás Loba
Dimecres a dissabte de 17.00 a 18.15 h.
L'alumnat ha de saber sonar l'instrument amb un mínim de destresa i és recomanable que porte l'instrument.

I.7. Pandereta (8h, tarde)

La pandereta és toca arreu del món i a Catalunya és un instrument que, tot i formar part de rondalles i altres agrupacions instrumentals i ser molt popular, està quasi perdut. Actualment és ben popular en altres zones peninsulars com ara la Cornisa Cantàbrica, Lleó, Castella, Andalusia, Múrcia... i encara sobreviu al nord valencià i algunes zones d'Aragó, on es manté la seua pràctica i també les antigues maneres de tocar-la. És sorprenent, per exemple, les tècniques que en algunes zones este instrument (com també el pandero quadrat) ha desenvolupat en mans de les dones, les quals s'acompanyen d'ell rítmicament com a suport del cant, i per tant, el sonen i canten alhora. En el nostre taller mirarem d'ensenyar les diferents tècniques interpretatives que esta percussió presenta en els gèneres autòctons compresos entre els territoris de l'antiga diòcesi de Tortosa i l'Andalusia oriental.

Professor: Emilio del Carmelo Tomás Loba
Dimecres a dissabte de 19.15 a 20.30 h.

I.8. Castanyetes (8h, tarde)

Dins de la música tradicional els instruments de percussió sovint han estat considerats com un element menor, una visió pejorativa que ja s'origina en el context de la música culta. Per una altra banda, els paradigmes de la tradició catalana propugnats des de la Renaixença van contribuir a marginar certes agrupacions musicals on estes es manifestaven, perquè no es consideraven representatives de l'expressió popular del país: les *rondalles* o *rondes*, les quals, tanmateix, s'han mantingut a l'Aragó i el País Valencià.

En este taller reivindicarem el paper del músic castanyeter en estes agrupacions festives com també la del ballador bolero, tot centrant-nos en el coneixement de la tipologia, tècniques interpretatives, aplicació als diferents ritmes, etc. i seguint els paràmetres de la tradició popular i no acadèmica, a fi de recuperar el potencial sonor que les castanyetes o castanyoles aporten dins del si d'estes formacions musicals i gèneres ballables autòctons.

Professor: Sergi Massip Garcia
Dimecres a dissabte de 17.00 a 18.15 h.

I.9. Culleres, canya badada i altres percussions (8h, tarde)

Amb estos instruments senzills, alguns dels quals aprendrem a fer en el taller de construcció, així com també amb uns altres –incloses les nostres mans, peus i altres parts del cos– ensenyarem i practicarem ritmes amb els quals podrem acompanyar cançons, balls i danses tradicionals. Les terres que hi ha en torn del Tossal del Rei, als Ports, són generoses i molt interessants pel que fa a ritmes i melodies.

Professors: Maria José Menal i Ángel Vergara
Dimecres a dissabte de 19.15 a 20.30 h.

I.10. Construcció d'instruments musicals (8h, tarde)

Les eines sonores de les terres de parla catalana a l'Aragó no son gaire diferents de les que trobem a l'àmbit ibèric i mediterrani en general. Com les persones, sempre hi ha particularitats que gosen dependre més de qüestions personals que no pas territorials. A més d'instruments complexos com ara el sac de gemecs o la gaita o dolçaina, i cordòfons com el guitarró, la bandúrria, etc., hi ha una varietat d'instruments de so senzills, fets de canya i de materials a l'abast de tothom (o quasi), que podem aprendre a construir sense massa dificultat: canyes badades, xiulets, flabiols, gaites de canya...

Professora: Maria José Menal "Toche"
Dimecres a dissabte de 17.00 a 18.15 h.

TALLERS DE BALL (B)

B.1. Jota a l'Ebre i el Matarranya (8h, mati)

El ball de la jota és i ha estat el darrer exponent de ball solt a la nostra zona abans de l'expansió del ball agarrat. Com a ball acíclic o com a ball de plaça festiu, en el seu ensenyament, sobretot a Catalunya i l'Aragó, no sempre s'han tingut present els models provinents de la tradició; més aïna s'observa una còpia i difusió del model academicista heretat de les darreres agrupacions folklòriques i últimament determinades tendències que confonen ball i dansa. El primer model, basat en mixtificacions i reconstruccions coreogràfiques artificioses, busca més l'efecte plàstic i l'individualisme que la funció lúdica com a ball de parella.

Amb el present taller volem redescobrir l'essència del ball, tot incidint clarament en les coreografies i mudances populars, l'estructura musical tradicional i el rol que juguen els balladors segons la variant coreicomusical. Modalitats locals i comarcals tan autòctones i alhora desconegudes encara com el ball de tres i el canó així com el ball en parella tornaran a cobrar vida amb l'acompanyament dels instruments de corda, propis de la rondalla de ball, i melodies i tonades ebrencs i matarranyenques.

Professor: Miquel-Àngel Flores Abat
Dimecres a dissabte de 10.00 a 12.00 h.

B.2. Fandango a l'Ebre, Matarranya i Baix Maestrat (2h 30m, tarde)

La decadència del fandango al territori català i aragonés es va produir ja a finals del segle XIX en contraposició al que ocorria en terres veïnes valencianes. Tot i això, i el prejudici de folkloristes com Joan Amades, hem arribat a conèixer-hi la seua existència i, fins i tot, els trets i melodies d'alguns exemples catalans que guarden paralel·lismes amb fandangos valencians (Morella, Sant Mateu del Maestrat). Un fet que ens permet parlar d'una família específica de fandango, que anomenen *fandango tortosí*, i que trobem des de la zona baixa del Maestrat històric fins arribar a la rodalia de Tortosa. En este primer taller aprendrem les mudances més característiques que s'han conservat i/o recuperat a hores d'ara. El nostre viatge començarà per les Coves de Vinromà, Sant Mateu i Peníscola (Maestrat) i arribarà a la Codonyera (Matarranya) i Tortosa (Baix Ebre).

Professor: Miquel-Àngel Flores Abat
Dimecres i dijous de 19.15 a 20.30 h.

B.3. Fandango al Nord Valencià (Alcalatén, Ports i Maestrat) (2h 30 min, tarde)

En este segon taller de fandango volem aproximar-nos als exemples que actualment són i han estat presents en els balls de bureo en el territori de l'antiga diòcesi tortosina més meridional. Parlem de fandangos com els practicats a Lluçena (l'Alcalatén), Atzeneta i Culla (Maestrat) i Vilafranca i Morella (els Ports). Estos, a diferència del que hem anomenat *fandango tortosí*, apareixen enllaçats amb la jota o, en tot cas, ho han estat tradicionalment. Prestarem especial atenció a les mudances que es conserven hui en dia així com a la disposició dels balladors, ja siga en rogle o en fila.

Professor: Fèlix Segarra
Divendres i dissabte de 19.15 a 20.30 h.

B.4. Balls de plaça nordvalencians i ebrencs (8 h, mati)

S'ensenyaran balls de plaça de les comarques valencianes de la Plana, l'Alcalatén, el Maestrat i els Ports, formats per melodies arcaïques i ritmes trencats, que es caracteritzen per ser un seguit de peces enllaçades, a manera de suite: dansa, bolero, jota, bolangera, fandango, pasdoble, etc, i que ens recorden antigues parts ja desaparegudes dels balls de plaça matarranyencs i ebrencs.

Açò ens servirà per aprendre l'estructura antiga de balls de plaça més septentrionals, també de caire miscel·lani, com *Lo Cap de ball* de Tortosa, els *balls rodats* matarranyencs, el ball de plaça d'Aldover i *La Dansa* de la Sénia, alguns d'ells manipulats per agrupacions folklòriques o recopilats molt parcialment en els pocs treballs de recerca existents.

Professor: Eduard Caballer i Miquel-Àngel Flores.
Dimecres a dissabte de 10.00 a 12.00 h.

B.5. Bolero i ball de comptes valencians (8h, tarde)

L'escola bolera és una manifestació present en el territori catalanoparlant durant els segles XVIII i XIX que es va manifestar en diferents àmbits (teatre, exhibicions, balls de saló, etc.), i que va tindre inicialment en la seguidilla el seu gènere més important, amb una gran multiplicitat de variants, estils i denominacions. En este taller prestarem atenció a l'escola bolera valenciana, que es manifesta en ritmes procedents de la seguidilla bolera i el bolero, però que impregna amb el seu estil uns altres com el fandango de comptes o les valencianes. El bolero va ser un gènere, un estil de ball (oposat al popular) i una escola que almenys, en la seua primera modalitat, va tindre bastant difusió i popularitat arreu de Catalunya i Aragó fins el segle XIX, abans de ser arraconat pels balls agarrats, mentres que al territori tortosí va recloure's com un ritme més dels balls de plaça locals.

Professor: Miquel-Àngel Flores Abat
Dimecres a dissabte de 12.00 h a 14.00 h.

3. PROFESSORAT

Els professors, conferenciants i versadors que participen en el campus són professionals avalats en el seu camp específic i comptem amb una dilatada experiència en l'àmbit de la cultura i música populars. L'equip del *III EBREFOLK* està format per:

Eduard Caballer

Músic tradicional de dolçaina i tabal valencià des de l'any 1981. Va començar a aprendre a ballar al 1983 en el Grup de danses de Morvedre (Sagunt), de la mà del mestre Vicent Espanya. Ha format part del Grup de Restauració de València, "El Bolero" de l'Alcúdia, "Grup Castelló" i ha col·laborat amb "l'Arenilla" de Borriana, Grup Alacant, Ramell (Castelló), Lo Rat Penat i la Colla Brials (València). Actualment manté relació amb molts grups, però sols forma part del grup que dirigeix i presideix: el grup de danses de Morvedre. A part d'això, imparteix cursos de danses i ball a Sagunt i altres poblacions. Impulsor i col·laborador en treballs de recerca i restauració folklòrica.

Pedro Cabrera Puche

Músic, versador, cantador i ballador tradicional murcià. Des de ben menut es va iniciar en el mon del *trobo* (trovo, glosa) de la mà de *guiones* de Pasqua i assistint als rituals de les ermites del camp de Llorca (Múrcia) i de Vélez Rubio (Almeria).

Toca diferents instruments propis de les quadrilles tradicionals del surest peninsular (guitarra, guitarra major, tenor, guitarró, llaüt, violí) i ha dirigit durant més d'una vintena d'anys diferents escoles de música tradicional en la geografia murciana.

Víctor Dols i Macià

Mestre de dolçaina i instruments de corda tradicionals valencià. Forma part de la Colla de Dolçainers i Tabaleters de Crevillent (Baix Vinalopó), de la qual és fundador, com també del So de Crevillent. Músic del "So d'Alacant" i d'altres formacions musicals de caire tradicional. És impulsor del projecte de recuperació del patrimoni etnomusical de Crevillent. Sonador de dolçaina, tabalet, llaüt, bandúrria i guitarra, i constructor de dolçaines i altres instruments de vent.

Anaís Falcó i Christian Simelio (Corrandes són Corrandes)

Corrandistes catalans. Anaís és llicenciada en etnomusicologia i intèrpret de música tradicional en diferents camps. Ha investigat diverses manifestacions musicals de festes a Catalunya. És organitzadora de diferents trobades musicals i professora de violí tradicional i cançó improvisada al Centre Artesà Tradicionàrius (CAT) de Barcelona. Des de ben jove ha tingut relació amb diferents pràctiques d'improvisació de versos cantats. Christian és cantador d'afició, i porta quinze anys apassionat per la cançó de text improvisat. Avui és coneixedor de les seues diferents variants, sobretot dels gèneres popularitzats al Principa. Dinamitzador de nombrosos esdeveniments musicals. És un dels versadors més actiu de la Catalanofonia. Professor de cançó improvisada al CAT. Tots dos s'acompanyen del músic Gerard Díez.

Lluís-Xavier Flores i Abat

Llicenciat en Filologia Catalana, Diploma d'Especialització en Filologia Aragonesa i etnògraf valencià. Ha treballat com a lector de llengües i cultura catalanes a la University of Kent at Canterbury (Regne Unit). Membre fundador de les associacions de recerca etnogràfica "Grup Alacant" i "Espai de So". Director de la *Revista Valenciana de Folclore*, autor de nombrosos articles de temàtica etnogràfica i dinamitzador sociocultural. Fundador del "So d'Alacant" i la "Rondalla dels Ports" i restaurador de la dansa de bastonets del Corpus d'Alacant.

Miquel-Àngel Flores i Abat

Llicenciat en Filologia Catalana, etnògraf i dinamitzador sociocultural valencià. Membre de les associacions de recerca etnogràfica "Grup Alacant" i "Espai de So". Forma part del consell de redacció de la *Revista Valenciana de Folclore* i és autor de diferents articles sobre música i ball tradicional valencià i català. És mestre de ball tradicional, i ha format part del grup de danses "Cresol" (Alacant), on es va iniciar i després del "So d'Alacant", la "Rondalla Calendura" d'Elx i la "Rondalla dels Ports", dels quals ha estat fundadors.

N'ha col·laborat amb son germà en molts altres com la "Colla Brians" (València), "Ramell" (Castelló)... És responsable de la restauració i muntatge de les danses del Corpus d'Oriola, i mantenidor i coordinador actual de la dansa de bastonets d'Alacant.

Francisco Lasiera Barrieras "El Chato" i Javier Badules Codesal

Versadors i cantadors aragonesos. Són els únics poetes improvisadors en actiu a l'Aragó, i hereten una tradició de cantadors de ronda i poetes rurals. Han estat presents en Radio Nacional de España i durant tres temporades en Aragón TV, on cantaven setmanalment cançons sobre temes d'actualitat. Javier també és tocador de guitarra, i tots dos s'acompanyen de Miguel Ángel Cruz Morellón "El Peru" a la bandúrria i d'Iván Sampietro Soplón al llaut.

Vicent Martínez i Mireia Martínez

Vicent és membre fundador de l'associació "El Mussol" de Quart de Poblet (Horta de València) dedicada a la conservació del patrimoni local, i que desenvolupa projectes de recerca com "Acordió i ball" o lúdiques com "Una Nit Folk". És col·leccionista d'acordions antics i ha rebut classes de dolçaina d'Eduard Navarro, de sac de gemecs i gaita gallega al Centre Gallec de València i de ball en Ca Bassot i el grup Alimara. Mireia és advocada i ha desenvolupat gran part de la seua trajectòria laboral a l'assessorament jurídic i la gestió de projectes per a administracions públiques i associacions culturals, mediambientals i professionals. El seu perfil tècnic li ha permès elaborar gran part dels continguts i els formats del projecte "Acordió i ball".

Sergi Massip i Garcia

Professor de sacs de gemecs, gralla i percussions, i lutier de Jesús (Tortosa). Ha treballat en diferents Aules de Música Tradicional de la Generalitat de Catalunya, i és president d'Espai de So. Membre de diferents grups de música tradicional de les Terres de l'Ebre i fundador de "Riu en So" i "La Rondalla de Sofia de la Ribera".

Maria José Menal "Toche" i Ángel Vergara Miravete (La Chaminera)

Músics i actors aragonesos fundadors del grup musical "La Chaminera". Tenen gran experiència en l'estudi, la interpretació i la divulgació de les músiques d'arrel tradicional a l'Aragó. Coneixen bé el patrimoni cultural de les terres aragoneses de parla catalana i els seus repertoris tradicionals. Han treballat conjuntament amb músics i cantants del Principat i del País Valencià, en produccions com ara *Bajo Ebro/Baix Ebre*, *Lo Priorat la Balla*, *les Jotes de la Corona*, etc., i Ángel és autor de diversos articles sobre música popular aragonesa.

Sofia Morales Tomàs

Versadora de Sant Jaume d'Enveja (Montsià) i primera dona a fer-ho a l'Ebre i, a més, acompanyada de rondalla pròpia. Canta en els grups musicals "Riu en So" i la "Rondalla dels Ports". Té el títol de Mestra Instrumentista de l'Aula de Música Popular i Tradicional (AMPT) i ha estat coordinadora de l'AMPT de la Generalitat de Catalunya a Vila-Seca. Membre d'Espai de So (Tortosa).

Joan Pellisa Pujades

Graller i guitarrer de la Fatarella (Ribera d'Ebre) A banda de l'ofici de músic i lutier s'ha dedicat a la investigació en el camp de l'organologia, concretament en el de la guitarra catalana, que ha plasmat en alguns articles i conferències. El seu treball de recerca l'aplega en el llibre *Guitarres i guitarrers d'escola catalana. Dels gremis al modernisme*.

Josemi Sánchez i Velasco

Dolçainer, acordionista i versador valencià. S'ha format amb els músics Joan Blasco, Xavier Richart, Cati Plana i Carles Belda. Ha impartit classes de gaita i tabal durant 25 anys en diverses escoles, i també conferències de música i ball tradicionals. Forma part de l'equip coordinador de la Fonoteca de Materials de la Generalitat Valenciana des de l'any 1985, ha col·laborat amb nombrosos grups de música tradicional i folc i ha participat en molts enregistraments discogràfics. És director i fundador de MUSIT, Aula-Museu d'Instrumentes de Música Tradicional a Gilet (Camp de Morvedre).

Fèlix Segarra Beltran

Ballador i mestre de ball valencià. Ha estat membre del grup de danses "El Peiró" de La Pobla Tornesa fins al 2010. Des d'aleshores no ha deixat de formar-se i participar en bureos que encara es fan a les comarques nordvalencianes i és organitzador del bureo de l'oferta d'Albocàsser. He col·laborat també amb altres grups de danses valencians com "El Raval" de Vila-real o "El Cremaller" de Benicàssim i he impartit classes de ball durant els últims tres anys.

Josep Subirats "Joseret"

Versador de Tortosa (Baix Ebre). Va formar-se amb cantadors com Lo Noro, Lo Canalero i Teixidó, als quals va acompanyar en nombroses actuacions. Actualment és un dels pocs poetes repentitzadors per via tradicional en actiu a les Terres de l'Ebre, i ha conegut i practica encara la tradició del "picadillo" o "cançó de picat". S'acompanya de la seua pròpia rondalla.

Emilio de Carmelo Tomás Loba

Llicenciat en Filologia Hispànica i etnògraf murcià. Doctorand. Ha estat professor associat de Literatura Medieval a la Universidad de Murcia. És membre de les associacions de recerca etnogràfica "Grup Alacant" i "Espai de So" i forma part del consell de redacció de la *Revista Valenciana de Folklore* i de la *Revista Murciana de Antropología*. Músic, cantador, versador i ballador tradicional molt conegut al surest peninsular.

Artur Blasco Giner

Folklorista, músic i cantant català. Ha fet recerca de la cançó tradicional pirinenca catalana i aragonesa, resultat que ha mostrat en diferents publicacions escrites (cançoners) i sonores com Rosa galana, rosa vermella (1989). Ha impulsat la recuperació de l'acordió diatònic a Catalunya i ha organitzat la Trobada d'Acordionistes del Pirineu i el Museu de l'Acordió d'Arsèguel (Alt Urgell). Ha format part de diferents formacions musicals com "Acordionistes del Pirineu", "La Pobletana" i "El Pont d'Arcalís". Ha editat cinc cançoners, entre els quals destaca el de tradició oral: "Rosa vermella, rosa galant" (1989). L'any 2001 fou guardonat amb la Creu de Sant Jordi i el 2004 amb el Premi Nacional de Cultura Popular de Catalunya.

